

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ІСТОРІЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру

ВИКЛАДАЧ

Сопова Надія Валеріївна

Вища освіта – спеціальність «Землевпорядкування та кадастр»;

Досвід роботи – більше 10 років;

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавтор більше 5 методичних розробок;
- співавтор більше 5 тематичних публікацій, у тому числі що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- учасник наукових і методичних конференцій;
- практичний досвід роботи в Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр).

телефон	+380501634302	електронна пошта	lnau.sopova@biotechuniv.edu.ua	дистанційна підтримка	Google Meet, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Дисципліна спрямована на формування глибокого розуміння генезису та трансформацій земельних відносин від первісних форм землекористування до сучасного ринку землі. Здобувачі набувають здатності простежувати зв'язок між суспільно-політичними змінами, економічними процесами та змінами в земельному законодавстві й практиці.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	- Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою / тестові завдання, задачі, усне опитування; - Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою / тестові завдання, задачі, усне опитування; - Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності / тестові завдання, задачі, усне опитування; - Здатність обирати та використовувати ефективні методи, технології та обладнання для здійснення професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою / тестові завдання, задачі, усне опитування; - Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри / тестові завдання, задачі, усне опитування.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин – лекції, 18 годин – практичні роботи; 60 годин – самостійна робота; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Теоретичні засади та історичні витоки земельних відносин (до слов'янський період.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Теоретичні засади та історичні витоки земельних відносин у до слов'янський період (від палеоліту до середини I тис. н.е.).	Самостійна робота	Роль неолітичної революції у формуванні перших форм землекористування на території сучасної України. Причини кризи та зникнення трипільської культури: екологічні, земельно-господарські чи соціальні фактори? Еволюція вотчинного землеволодіння в Київській Русі: роль князівської влади, боярства та церкви. Перехід від вільного землекористування до закріпачення селян у Гетьманщині після 1709 р.
Лекція 2.	Становлення та розвиток земельних відносин в українських землях: від Київської Русі до Польсько-Литовського періоду.	ПЗ 2	Становлення та розвиток земельних відносин в українських землях: від Київської Русі до Польсько-Литовського періоду.		
Лекція 3.	Земельні відносини в Українській козацькій державі (Гетьманщині): етапи розвитку та особливості.	ПЗ 3	Земельні відносини в Українській козацькій державі (Гетьманщині): етапи розвитку та особливості.		
Лекція 4.	Від скасування приватної власності в УНР до націоналізації та колективізації: земельні відносини в Україні.	ПЗ 4, ПЗ 5	Земельні перетворення в Україні: від соціалізації землі в УНР до повної націоналізації та примусової колективізації.	Самостійна робота	Земельні відносини в період НЕПу: тимчасове повернення до ринкових елементів у 1920-і рр. Паювання та приватизація колгоспних земель у 1990-і рр.: успіхи, проблеми фрагментації та оренди. Мораторій на продаж сільгоспземель (2001–2021 рр.): причини введення та економічні наслідки. Відкриття ринку землі в Україні (2021–2024 рр.): обмеження, динаміка цін та вплив на аграрний сектор. Публічний моніторинг земельних відносин (monitoring.land.gov.ua): аналіз даних про відчуження та ціни в 2024–2026 рр.
Лекція 5.	Розвиток земельних відносин у суверенній Україні: від паювання та приватизації до повноцінного ринку землі та інституціональних трансформацій.	ПЗ 6, ПЗ 7	Еволюція земельних відносин в незалежній Україні: паювання, приватизація, формування ринку землі та інституційні зміни.		
Лекція 6.	Землеустрій та Державний земельний кадастр як ключові механізми регулювання й моніторингу земельних відносин в Україні.	ПЗ 8, ПЗ 9	Землеустрій та Державний земельний кадастр як ключові механізми регулювання й моніторингу земельних відносин в Україні.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Третяк А.М. Прядка Т.М. Колганова І.Г. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2025. 420 с.
2. Ходаківська О.В., Могильний О. М. Селянське питання - від общинного землеволодіння до експансії агрохолдингів : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. 184 с.
3. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: навч. посібник / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.О. Капінос, Н.А. Третяк; За заг. ред. професора Третяка А.М. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. – 436 с.
4. Звершення земельної реформи в Україні: нова парадигма: монографія / О.І. Ковалів. — К.: ДІА, 2016. — 416 с.
5. Еволюція землекористування в Україні : монографія / Зіновій Паньків. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 188 с.

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Історія земельних відносин» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форми навчання / Сопова Н. В. – ДБТУ, 2026.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія земельних відносин» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форми навчання / Сопова Н. В. – ДБТУ, 2026.

Інформаційні ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України;
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України;
3. <http://www.land.gov.ua> – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру.
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Дата оновлення: 27.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
5. Про охорону земель: Закон України від 27.05.2003 р. № 962-IV. Дата оновлення: 27.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
6. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. Дата оновлення: 27.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.